

Súd: Okresný súd Nové Mesto n/V
Spisová značka: 9P/143/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514207597
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2015:3514207597.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. J. K., V.. E. XX.XX.XXXX, D. R.. R. K., V.. E. XX.XX.XXXX, deti rodičov matky R. K., P. T. R. XXX, a otca T. Š., P. P. XXX, deti zastúpené v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o návrhu otca zmenu zverenia a o návrhu matky na zvýšenie výživného taktó

rozhodol:

I. Súd mal. J. K., V.. E. XX.XX.XXXX, D. R.. R. K., V.. E. XX.XX.XXXX, zveruje do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Deti budú v osobnej starostlivosti matky vždy od nepárneho pondelka od 07,45 hod. do nasledujúceho párneho pondelka do 07,45 hod. a v osobnej starostlivosti otca vždy od párneho pondelka od 07,45 hod. do nasledujúceho nepárneho pondelka do 07,45 hod.

Rodičia deti prevezmú a odovzdajú vždy v školskom alebo predškolskom zariadení druhému rodičovi; v prípade, že to nie je možné (napríklad čas prázdnin, choroba dieťaťa) prevezmú a odovzdajú deti v mieste bydliska matky.

II. Súd ukladá rodičom detí povinnosť poskytnúť formou SMS, mailovej komunikácie alebo telefonicky druhému rodičovi vždy v stredu v každom týždni, kedy sú deti v ich osobnej starostlivosti, informáciu o deťoch. Súd ukladá rodičom detí povinnosť oznámiť formou SMS, mailovej komunikácie alebo telefonicky druhému rodičovi deň pred odovzdávaním detí do starostlivosti druhého rodiča, kde deti budú odovzdávať.

III. Otec detí je povinný prispievať na výživu mal. J. mesačne sumou 30,- Eur a na výživu mal. R. mesačne sumou 20,- Eur vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky detí počnúc právoplatnosťou výroku I. tohto rozsudku.

IV. Matke detí súd vyživovaciu povinnosť neurčuje.

V. Súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietá.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka detí sa podaným návrhom domáhala, aby súd vzhľadom k zmene pomerov na strane detí zvýšil výživné na mal. J. na sumu 100,-Eur mesačne a na mal. R. na sumu 80,-Eur mesačne od 01.09.2014. Uviedla, že maloletá nastúpila od 01.09.2014 do školy, zvýšili sa náklady na jej ošatenie, stravu, štúdium, krúžky. Chce chodiť na tanečný krúžok a výtvarnú výchovu. Syn navštevuje materskú školu, tam má hodiny angličtiny, čo je 5,-Eur mesačne, plus má rôzne aktivity, napríklad plavecký kurz, lyžiarsky kurz, jazda na koni, divadlo, kino, ktoré organizuje materská škola.

Otec detí podal návrh na zmenu zverenia detí tak, aby boli deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uviedol, že od októbra 2014 sa starostlivosť o deti prispôsobila pracovnej dobe matky, ktorá máva dlhý a krátky týždeň v práci, takže deti sú pol mesiaca v starostlivosti otca a pol mesiaca v starostlivosti matky. Žiadal tiež zrušiť pôvodne určené výživné.

Kolízny opatrovník uviedol, že striedavá osobná starostlivosť je v súčasnej dobe zrejme jedinou možnou formou zabezpečovania starostlivosti o deti vzhľadom k práci, ktorú vykonáva matka, ktorá jej neumožňuje zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti v každý deň. Pri posúdení otázky výživného navrhol zohľadniť, kto platí všetky poplatky detí.

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 20.08.2013 č.k. 8P/90/2013-39 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej boli obe deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu J. sumou 80,-Eur a na výživu R. sumou 60,-Eur mesačne. Od tejto doby k zmene úpravy nedošlo.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 3, 4, 5 Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 62 ods. 1 až 6 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 65 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťatu dobrovoľne neplní.

Podľa § 75 ods.1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Z celého vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že v súčasnosti starostlivosť o obe maloleté deti zabezpečujú obaja rodičia. Je to v súčasnosti spôsobené snahou matky zabezpečiť potrebné finančné prostriedky. Matka má tak v súčasnosti zamestnanie, v ktorom má tzv. krátky a dlhý týždeň a v čase, keď je v práci, zabezpečuje starostlivosť o deti otec. Až doposiaľ to takto fungovalo na princípe obojstrannej dohody. Až po podaní návrhu matky na zvýšenie výživného podal otec návrh na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie v rodine matky i otca a konštatoval, vychádzajúc i z pohovoru s deťmi, že deti majú vytvorený blízky citový vzťah k obom rodičom, obaja rodičia sú schopní zabezpečiť im riadnu starostlivosť a obaja majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie osobnej starostlivosti o deti. Z hľadiska bytových možností majú deti lepšie podmienky v domácnosti matky. Obe deti pred kolíznym opatrovníkom uviedli, že k otcovi vždy chodia spolu, s otcom chodia na výlety, trávajú čas hrami. Otec detí býva u priateľky v 1-izbovom byte, rekonštruuje dom, kam chodia zatiaľ len cez víkendy. V podstate obaja rodičia zhodne uviedli, že deti majú rady oboch rodičov, aj matka si uvedomuje, že otec rovnako ako ona ľúbi svoje deti, chce s nimi byť, avšak ona sa bojí, že deti stratí.

Na návrh súdu absolvovali rodičia s deťmi sedenia u psychológa. Matka uviedla, že závery psychológa ešte nemá k dispozícii, avšak predbežne sa psychológ vyjadril, že J. by problém s týždňovými intervalmi u rodičov nemala, R.Á. by to zvládol spolu s J.. Je to pre neho ešte dlhé obdobie odlúčenia. Matka však chce, aby to zvládol a chcel aj sám, nielen so svojou sestrou. Otec detí rovnako uviedol, že podľa psychológa by dcéra nemala problém s týždňovým striedaním u rodičov, napokon to bolo konštatované aj u syna, ktorý by to zvládol za pomoci J..

Rozhodovanie o ďalšej starostlivosti o deti zo strany oboch rodičov nie je ani pre súd jednoduché, avšak rozhodujúcim pre záver súdu je záujem detí. Nepochybné je, že deti sa v prvom rade museli vyrovnáť so situáciou, že rodičia, ku ktorým majú citové väzby, nežijú spolu. Prechody z jednej domácnosti do druhej rovnako pre obe deti nie sú jednoduché, avšak za situácie, keď obnovenie spolužitia rodičov nemožno predpokladať, je potrebné túto situáciu riešiť tak, aby vývoj detí nebol ohrozený a aby napriek absencii úplnej spolu žijúcej rodiny vyrástli z nich silné osobnosti. Nejde tu teda o záujmy a pocity rodičov, ale o potrebu vytvorenia stabilného výchovného prostredia pre obe deti. Rodičia detí sú značne odlišní, možno s čiastočne iným pohľadom na svet, avšak vo vzájomnej kombinácii môžu byť pre deti vzormi rôzneho správania. Sama matka konštatovala, že u otca majú deti možno viac voľnosti, ona je možno ako rodič dominantnejšia a deti ju aj ako takú vnímajú. Určite tiež citlivo vnímajú, ak matka ich odchodom z domácnosti trpí.

Je zrejmé, že obaja rodičia chcú pre svoje deti iba to najlepšie, majú záujem s deťmi tráviť maximum času a venovať sa im. Matka detí sa nevie úplne vysporiadať so situáciou, že deti bývajú u otca a ona s nimi nie je. To však je typický dôsledok rozchodu rodičov. Obaja rodičia sú rovnako dôležití a pre deti potrební. Za súčasnej situácie je zrejmé, že je potrebné stabilizovať situáciu, ktorá vznikla a upraviť pomery detí tak, aby tieto boli stabilné a deti neprechádzali z jednej domácnosti do druhej vtedy, keď to rodičom vyhovuje. Určite i pre deti je lepšia pravidelnosť, teda, aby vedeli, čo a kedy môžu očakávať. A práve tomuto sa musia prispôbiť rodičia detí. Podľa názoru súdu je v záujme detí, aby sa na ich výchove podieľali obaja rodičia, tak ako to v podstate realizujú aj v súčasnosti. Či je to obsiahnuté v rozhodnutí súdu alebo nie je, nič to na veci nemení, keďže sa v praxi vlastne striedavá starostlivosť rodičov realizuje a to pomerne dlhú dobu (prakticky od októbra 2014 s určitým prerušením v júni 2015). Súd nezistil, že by zverením detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bol akokoľvek ohrozený vývoj detí, keďže obaja rodičia sa dokážu o deti riadne postarať. Na základe týchto skutočností súd potom deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, aby u každého rodiča boli vždy jeden týždeň. Ako miesto odovzdávania súd prednostne určil školu či predškolské zariadenie a iba v prípade, že to nie je možné realizovať (napr. počas prázdnin) dôjde k odovzdávaniu detí v mieste bydliska matky. Týmto sa aspoň čiastočne môžu eliminovať prípadné problémy detí súvisiace s prechodom z jednej domácnosti do druhej. Pokiaľ ide o

maloletého R., súd je názoru, že je schopný byť bez matky i celý týždeň, ak je s ním sestra. Tá pre neho zrejme predstavuje oporu a povzbudenie. Súd uložil obom rodičom vždy deň pred zmenou starostlivosti oznámiť druhému rodičovi, kde k odovzdávaniu detí dôjde. Súd tiež uložil obom rodičom povinnosť v priebehu týždňa vždy v stredu oznámiť formou SMS alebo telefonátu, či mailovej komunikácie druhému rodičovi informácie o deťoch (či sú zdravé, spokojné, aké majú problémy).

Pokiaľ ide o výživné, po zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti je povinnosťou oboch rodičov hradiť spoločne všetky náklady na deti (nevyhnutné poplatky, zabezpečovať stravovanie, oblečenie, hygienu počas starostlivosti). Súd pri určení výživného zo strany otca vychádzal zo zásady rovnakej životnej úrovne členov rodiny.

Deti majú bežné výdavky. J. navštevovala výtvarný krúžok, je študentkou základnej školy. R. navštevuje materskú školu.

Matka detí dosahuje priemerný zárobok vo výške 380,10 Eur. Pracuje ako čašníčka, určitý príjem má aj z tzv. tringeltov. Žije s deťmi sama. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Otec detí žije spolu s priateľkou v 1-izbovom byte. Spláca hypotéku na dom, ktorý rekonštruuje. Za obdobie od 06/2014 do 11/2015 dosiahol otec detí príjem vo výške 8.314,13 Eur v hrubom, t.j. v priemere 461,89 Eur. Z tohto predstavuje čistý príjem 384,24 Eur. Za toto obdobie mu boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 2.186,50 Eur, t.j. v priemere mesačne vo výške 121,47 Eur. Celkovo tak dosiahol otec detí priemerný príjem v každom mesiaci vo výške 505,71 Eur. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Vychádzajúc z týchto skutočností súd konštatuje, že príjem otca je vyšší oproti príjmu matky. Navyše v predchádzajúcom období bol ovplyvnený vysokou práceneschopnosťou otca detí, keďže v obdobiach, keď nie je práceschopný, dosahuje zárobok vo výške cca XXX,-Eur, t.j. vo výške cca XXX,-Eur v čistom. V záujme dosiahnutia rovnakej životnej úrovne všetkých členov rodiny tak súd otca detí zaviazal povinnosťou prispievať naďalej i po zverení detí do striedavej starostlivosti na výživu detí sumou, ktorá zabezpečí vyrovnanie životnej úrovne.

Súd návrh matky na zvýšenie výživného na deti za obdobie od 01.09.2014 naďalej zamietol. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že v období od 10/2014 až do júna 2015 boli deti v striedavej osobnej starostlivosti rodičov, teda otec, napriek tomu, že deti boli zverené do starostlivosti matky a výživné bolo určené vo výške tomu zodpovedajúcej zabezpečoval starostlivosť o deti a tiež platil určené výživné. I osobnou starostlivosťou sa tak podieľal na nákladoch detí, i keď je pravdou, že matka platila všetky platby týkajúce sa školy a materskej školy a záujmov detí. Rovnako sa však i otec detí v tomto období podieľal na výžive detí nad výšku výživného. Je pravdou, že v septembri 2014 prebiehala starostlivosť o deti v súlade s rozhodnutím súdu, avšak išlo o pomerne krátke obdobie, v ktorom deti boli v osobnej starostlivosti matky. K určitému prerušeniu striedavej starostlivosti došlo aj po júni 2015, avšak opäť išlo iba o krátke obdobie výlučnej osobnej starostlivosti matky. Vychádzajúc z týchto skutočností a tiež príjmov rodičov súd preto pôvodne určenú výšku výživného považoval za primeranú.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd do Trenčína. V odvolaní sa má uviesť, kto ho podáva, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka a čo sa odvolaním sleduje, odvolanie musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak odvolateľ nepredloží odvolanie v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Je potrebné najmä uviesť, proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje (dátum vydania rozhodnutia a spisová značka), v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha. Ak sa účastníci konania práva podať odvolanie výslovne vzdali, toto právo im už nepatrí.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať v exekúcii.